

Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum
Wydział Nauk o Zdrowiu

Sztuka Leczenia

Art of Healing



tom 34
1/2019

ISSN 1234-7175



Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Zadanie finansowane w ramach umowy nr 637/P-DUN/2019 ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę – przygotowanie i wydanie dwóch roczników czasopisma naukowego *Sztuka Leczenia* (wersja elektroniczna i drukowana)

Czasopismo indeksowane w / Journal indexed in

Arianta

CEJSH

EBSCO Publishing (Ebsco Discovery Service)

Index Copernicus International – ICV 2017: 63,49

PBL – Polska Bibliografia Lekarska

PBN – Polska Bibliografia Naukowa

POL-index

WorlCat

POLITYKA PRYWATNOŚCI

Komitet Redakcyjny uprzejmie informuje, że Autorzy (i Współautorzy) tekstów przesłanych do *Sztuki Leczenia* są zobowiązani do wyrażenia zgody na przetwarzanie swoich danych osobowych niezbędnych w realizacji procesu wydawniczego i rozpowszechnieniu publikacji przez Wydawcę (WNZ UJCM). Ponadto Autorzy zgłaszający pracę (i współautorzy) są zobowiązani do zawarcia umowy o przeniesienie majątkowych praw autorskich do pracy na Wydawcę.

Dane osobowe Autorów i Recenzentów, w tym afiliacje i adresy e-mail przekazane Redakcji *Sztuki Leczenia* są na podstawie wyrażenia przez nich zgody, wykorzystywane wyłącznie do celów wydawania czasopisma. Nazwiska i afiliacje Autorów wraz z ich pracami stają się po opublikowaniu dostępne w przestrzeni międzynarodowej w druku i na stronie internetowej czasopisma oraz w bazach, w których jest ono indeksowane celem upowszechnienia.

PRIVACY POLICY

The Editorial Committee would like to inform that the Authors (and co-authors) of the texts submitted to the Art of Healing are obliged to agree for their personal data to be processed for the purpose of the realisation of the publication process and the dissemination of the publications by the Editor (WNZ UJCM). Moreover, the Authors (and co-authors) submitting the paper are obliged to sign an agreement of the transfer of the copyright onto the Editor.

The Authors' and Reviewers' personal data, including affiliations and e-mail addresses, submitted to the Editorial Committee of the Art of Healing are, upon their agreement, used exclusively for the purpose of publishing of the periodical. The authors' names and affiliations, together with their work, upon their publications, are to become internationally available in print and on the periodical's website, as well as in databases in which it is indexed as fit for dissemination.

Zachęcamy do korzystania z numerów archiwalnych dostępnych na stronie

www.sztukaleczenia.pl

Spis treści / Contents

Od redakcji / From the Editor 5

PRACE EMPIRYCZNE I DONIESIENIA Z BADAŃ / EMPIRICAL STUDIES AND RE- SEARCH REPORTS

*Daria Kuliś, Jakub Łomnicki, Agnieszka Leszko,
Marcin Chajec, Paweł Bogacki, Mirosław Szura*
Long term outcome of totally extraperineal
hernia repair without mesh fixation / Wy-
niki odległe operacji przepuklin pachwino-
wych metodą TEP 9

ARTYKUŁY TEORETYCZNE I PRZEGLĄDOWE / THEORETICAL AND REVIEW ARTICLES

Łucja Zaborowska
Wybrane systemy ochrony zdrowia krajów
Bliskiego Wschodu – komparatywny prze-
gląd rozwiązań natury antropologicznej,
organizacyjnej oraz technicznej / Selected
healthcare systems of the Middle East –
a comparative overview of cultural and
technical approaches and their organisation 19

Agnieszka Ogonowska
Czatboty jako wyzwanie etyczne dla współ-
czesnej psychoterapii / Chatbots as an
ethical challenge for contemporary psycho-
therapy 29

Patrycja Zurzycka, Zofia Musiał, Iwona Repka
Efekt nocebo a świadoma zgoda i informo-
wanie pacjenta / Nocebo effect vs.
informed consent and information
to the patient 39

Olga Śmiech, Joanna Bonior
Preterm delivery – etiopathogenesis and
treatment / Poród przedwczesny – etiopa-
togeneza i leczenie 47

Monika Gablankowska, Sylwia Radziszewska
Aktywność fizyczna kobiet w ciąży,
w trakcie porodu oraz połogu / Physical
activity during the pregnancy, labour and
puerperium 59

*Andżelika Piekarska, Dominika Pilich, Karolina
Zaremba, Anna Zalewska, Monika Gałczyk*
Rehabilitacja w ciąży... i boli mniej / Reha-
bilitation in pregnancy... and less pain 65

*Stanisław Kwiatkowski, Anita Franczak Young,
Karolina Kwiatkowska*
Skutki neurologiczne i psychologiczne
w zespole dziecka potrząsanego (*Shaken
Baby Syndrome*) / Neurological and psycho-
logical effects in Shaken Baby Syndrome 73

SPRAWOZDANIA / REPORTS

Dorota M. Schmidt-Pospuła
Sprawozdanie z Sympozjum *Ból i cierpienie*
2019 / Report of the Symposium *Pain and
Suffering* 2019 83

Andrzej Mielecki
Sprawozdanie z Warszawskiego Sympo-
zjum Balintowskiego 2019 w Zakroczymiu
/ Report of the Balint's Warsaw Symposium
2019 in Zakroczym 85

LISTY DO REDAKCJI, POLEMIKI I WSPOMNIENIA / LETTERS TO EDITOR, POLEMICS AND MEMOIRS

Edward Jan Charczuk
Znaczenie wsparcia rodzinnego
w praktyce lekarskiej / The importance of
family support in medical practice 89

Wskazówki dla Autorów / Guidelines for
Authors 91

Wydawca

Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Wydział Nauk o Zdrowiu
ul. Michałowskiego 12, 31-126 Kraków, tel. 12 634 33 97

Zespół redakcyjny

dr hab. Marek Motyka – redaktor naczelny
dr hab. Joanna Bonior
dr Teresa Gabryś
mgr Beata Jakubczyk – sekretarz redakcji

Adres redakcji

Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Wydział Nauk o Zdrowiu
ul. Michałowskiego 12, 31-126 Kraków, e-mail: sztuka.leczenia@uj.edu.pl, www.sztukaleczenia.pl

Wydawnictwo, dystrybucja, skład i przygotowanie do druku

Wydawnictwo FALL, 31-524 Kraków, ul. Garczyńskiego 2
tel. 12 413 35 00, e-mail: fall@fall.pl, www.fall.pl

© Copyright by Wydział Nauk o Zdrowiu UJ CM, Kraków 2019

Wersja drukowana – ISSN 1234-7175; wersja elektroniczna – ISSN 1898-2026

Rada Naukowa

prof. dr hab. Henryk Gaertner (UJ CM, Kraków) – Honorowy Przewodniczący
prof. dr hab. Tomasz Brzostek (UJ CM, Kraków) – Przewodniczący
prof. David Badcott (Cardiff University, UK)
prof. dr hab. Czesław Czała (APS, Warszawa)
prof. Chris Gastmans (KU Leuven, BE)
prof. dr hab. Krzysztof Gierowski (Uniwersytet SWPS, Katowice)
prof. dr hab. Lidia Grzesiuk (UKSW, Warszawa)
prof. dr hab. Barbara Józefik (UJ CM, Kraków)
prof. dr hab. Maria Kielar-Turska (AIK, Kraków)
prof. dr hab. Marek Kosewski (WSFiZ, Warszawa)
prof. dr hab. Alicja Nasiłowska-Barud (UM, Lublin)
prof. Lennart Nordenfelt (Ersta Sköndal Bräcke University College, SE)
prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik (UŁ, Łódź)
prof. dr hab. Elżbieta Paczkowska-Łagowska (UJ, Kraków)
prof. dr hab. Beata Szymańska-Aleksandrowicz (UJ, Kraków)
prof. dr hab. Jan Tylka (UKSW, Warszawa)
dr hab. Wojciech Gruszczyński (prof. UM, Łódź)
dr hab. Dorota Jasińska (prof. KA, Kraków)
dr hab. Jan Łazowski (prof. AWF, Wrocław)
dr hab. Halina Romanowska-Łakomy (prof. PAN, Warszawa)
dr hab. Bohdan Wasilewski (prof. IPS, Warszawa)
dr hab. Helena Wrona-Polańska (prof. UP, Kraków)
dr hab. Barbara Bętkowska-Korpała (UJ CM, Kraków)
dr hab. Józef Kocur (UM, Łódź)
dr Krystyna Dropowa (UJ CM, Kraków)
dr Rita Kielhorn (Psychosomatic Institute, DE)
dr Piotr Słowik (UJ, Kraków)
dr Bogusław Stelcer (UM, Poznań)